

na pachatele k odpovědnému výsledku. Poukazuje-li doba takto do prvního stíhacího úkonu uplynuvší k tomu, že po případě zanikla trestnost souzených skutků promlčením, jehož jest dbáti v kterémkoliv období trestního řízení z úřadu, jest odsuzující rozsudek, jelikož jím není zjištěna žádná skutečnost, jež by byla bránila promlčení podle druhého odstavce § 531 tr. zák., po případě výsledkem nesprávného použití zákona, takže jest rozsudek z důvodu § 344 čís. 10 písm. b) tr. ř. ohledně stěžovatele, a protože shledaným zmatkem je rozsudek stížen i v části týkající se spoluobžalovaného B-a, který stížnost nepodal, podle § 290 tr. ř. i ohledně B-a zrušiti. Ve věci zrušovací soud ještě rozhodnouti nemohl, protože nejsou ve zrušeném rozsudku a v jeho důvodech ani zjištěny ani popřeny skutečnosti, jež přicházejí v úvahu s hlediska písm. a), c) druhého odstavce § 531 tr. zák. jako překážky promlčení.

Čís. 4415.

Výhody druhého odstavce § 9 tisk. zák. požívají jen tiskopisy, sloužící p o u z e potřebám tamže uvedeným, a to bez ohledu na to, zakládá-li jich obsah skutkovou podstatu trestného činu (zda tiskopis byl nebo mohl býti zabaven).

Potřebám společenského života neslouží a nad to účel potřeby takové přesahují s hlediska vojenské kázně nikoliv bezzávadné tiskopisy, sdělující ve formě úmrtního oznámení, že se vojenská služba vojínova schyluje ke konci.

(Rozh. ze dne 13. května 1932, Zm II 402/31.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 5. června 1931 ve výroku, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupky podle §§ 9 a 17 tisk. zák., spáchané tím, že v září 1930 neuvedl na neperiodických tiskopisech »Poslední stovka« a »Utolsó száz kisnap« místo tisku, tiskaře a nakladatele, a že tyto tiskopisy nepředložil úřadům bezpečnostním nebo státnímu zastupitelství ku přehlídce, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 9 a 17 tisk. zák.

D ů v o d y:

Obžalovaný tiskař vytiskl v září 1930 tisíc kusů neperiodických tiskopisů »Poslední stovka« a »Utolsó száz kisnap«. jež mají zevní výpravu úmrtních oznámení. Prvý tiskopis má tento obsah: »Hlubokým a nevýslovným žalem zdrcení a tíhou mnohoměsíční vojenské služby shrbeni staří mazáci dáváme tímto na vědomí všem svým přátelům, známým, svým milým rodičům, dětem, bratrům a sestrám, dědečkům a babičkám, strýčkům a tetičkám, bratrancům a sestřenicím, švagrům a švegruším, jakož i své nejdražší, že naše drahá vřele milovaná a nezapomenutelná, dříve ještě celá p o s l e d n í s t o v k a dne o po dlouhém a bolestném počítání

nás opustila a odebrala se tam, odkud není pro ni více návratu. Odešla od nás v nejlepším věku po častých různých útrapách, trpěvši stálými kapesními úbytky a různými z této vleklé choroby odvozujícími se příznaky jako nedostatek pitíva, kuřiva a t. d. Číselné pozůstatky drahé zesnulé budou dne o 20. hod. vykropeny a z vlastního kavalce slavnostním pohřebním průvodem do kantiny přeneseny a zde do rodinného hrobu k zaslouženému odpočinku uloženy. Veškeré projevy soustrasti se s díky odmítají a prosí se, by pietní a hlavně finanční vzpomínkou pamatováno bylo truchlících pozůstalých. Sláva Žoldík, otec, Barbora Večerka, matka, Kačka Basa, sestra, Martin Budiček, bratr, Pepa Dovolenska, vnučka, Jiří Kasárník, strýc, Tonda Komisárek, děd, Jody Tinktura, babička, Květoslav Aspirin, švagr, Franta Přesčas, manžel, Bodlo, Šálek, Puška, Helma, Ůborka, Rejžák, děti. Za veškeré příbuzenstvo: Pepek Blboun, Venca Hlad, Fráňa Dluhová.»

V záhlaví jest vyobrazeno v levo létadlo, v pravo houfnice s vojákem, uprostřed pak karikatura vojenského pohřebního průvodu. Druhý tiskopis je stejně vypraven a maďarský jeho text odpovídá textu českého tiskopisu »Poslední stovka«. Jak z obou tiskopisů vidno, není na žádném z nich uvedeno ani místo tisku, ani tiskař, ani nakladatel, a obviněný doznal, že tiskopisy ty nepředložil ani úřadům bezpečnosti ani státnímu zastupitelství, jak předpisuje § 17 tisk. zák. K návrhu státního zastupitelství v Olomouci uznal okresní soud v Olomouci po přeličení rozsudkem ze dne 17. března 1931 obžalovaného vinným přestupky podle §§ 9 a 17 tisk. zák., spáchanými tím, že v září 1930 neuvedl na neperiodických tiskopisech »Poslední stovka« a »Utolsó száz kispap« místo tisku, tiskaře a nakladatele a že tyto tiskopisy nepředložil úřadům bezpečnostním nebo státnímu zastupitelství ku přehlídce. Podle rozhodovacích důvodů vzal okresní soud za prokázané skutkové okolnosti shora uvedené a právní podřadění odůvodnil úvahou, že z obsahu tiskopisů vyplývá, že nejde o tiskopis vydávaný pro potřebu domácího nebo společenského života, neboť v nich jest do jisté míry se-směšňována služba vojenská, zejména poslední její období, a proto tyto tiskopisy nemohou požívatí dobrodiní § 9 odst. 2 a § 17 prvního odst., podle něhož jsou zproštěny povinnosti předložení k přehlídce a povinnosti uvedení místa tisku, tiskaře a nakladatele jen tiskopisy, které se vydávají pro potřebu živnosti a obchodu nebo domácího a společenského života jako formuláře, ceníky, navštívenky a t. d., čemuž však není u tiskopisů v souzeném případě. K odvolání obžalovaného uznal krajský jako odvolací soud v Olomouci po odvolacím roku rozsudkem ze dne 5. června 1931, že se obžalovaný z obžaloby pro přestupky podle §§ 9 a 17 tisk. zák. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zprošťuje; důvody jsou tyto: »Podle § 9 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1962, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 jest na každém tiskopisu uvésti kromě místa tisku jméno tiskaře a nakladatele a podle § 17 téhož zákona musí býti tyto tiskopisy předloženy úřadu bezpečnosti nebo státnímu zastupitelství ku přehlídce; podle § 9 zákona o tisku jsou tohoto závazku zproštěny výrobky tisku, které se vydávají jen pro potřebu společenského života. Jak z obsahu závadných tiskopisů vidno, jde v souzeném případě o příležitostný společenský tiskopis, určený vojákům odcházejícím z vojny domů. Jde o žertovné rozloučení se s vojenskou službou, nikoliv,

jak první soudce má za to, o sesměšňování vojenské služby. Účelem § 17 tisk. zákona jest udržovati pořádek ve věcech tiskových a zjednati záruku proti zneužívání tisku k páčání trestných činů, nebo k vybízení k nim. Že u tiskopisů »Poslední stovka« a »Utolsó száz kisnap, o takové zneužití tisku nešlo, jest zřejmo z toho, že tiskopisy ty nebyly ani zabaveny. Odvolací soud má tudíž za to, že obžalovaní, any tiskopisy byly vydány jen pro potřebu společenského života, byly zproštěny podle §§ 9 a 17 tisk. zák. závazků v těchto §§ stanovených, a proto oba podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby osvobodil.«

Toto rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na právně mylném výkladu ustanovení § 9 odst. 2 tisk. zákona. Doslov § 9 odst. 2 tisk. zák. poukazuje, obmezuje výjimku z povinnosti podle prvního odstavce téhož §, k výrobkům tisku, které jsou určeny sloužiti jen potřebám živnosti a obchodu nebo domácího a společenského života. Jest proto především zkoumati otázku, zda ony tiskopisy slouží těmto potřebám. Že nejde o potřeby živnosti a obchodu nebo života rodinného, jest na snadě a netřeba to blíže odůvodňovati; zbývá proto otázka, slouží-li potřebám života společenského, jak odvolací soud má za to. Otázku tu jest zodpověděti záporně. Okolnost, že se vojenská služba vojínova schyluje ke konci, takže mu již nezbývá ani sto dní k jejímu zakončení, není vůbec společenskou událostí a není společenskou obvyklostí okolnost tu přátelům a známým oznamovati, tím méně jest to společenskou potřebou. Dalším předpokladem výjimky § 9 odst. 2 tisk. zák. jest, že se výrobek tisku vydává »pouze« pro potřeby shora uvedené; to znamená, že tiskopis neobsahuje nic více, než čeho jest nezbytně zapotřebí k účelům »potřeby společenského života«. I kdyby bylo lze za to míti, že jde o potřebu společenského života, nevyhovují tiskopisy, o něž jde, tomuto požadavku, poněvadž obsah těchto tiskových výrobků jde přes tuto domnělou potřebu. Do záhlaví umístěné zobrazení vojenského pohřbu je karikaturou, persiflující vážný úkon pohřbu s vojenskými poctami, v textu se mluví o »tíhou mnohoměsíční služby shrbených Starých Mazácích«, v řadě podepsaných příbuzných jsou uvedena smyšlená jména (tak: Basa, Kasárník, Tinktura, Blboun, Aspirin, Hlad, Dluhová), jež obsahují zřetelný náznak poměrů vojenské služby, jež se jimi obracejí ve smích. Třeba by bylo připustiti, že tento obsah není toho rázu, by v něm bylo lze spatřovati sesměšňování služby vojenské, není přece jen naprosto bezzávadný se stanoviska vojenské kázně a přiči se duchu, jenž má se ve vojsku pěstovati a udržovati. Jest ovšem správné, co uvádějí důvody odvolacího rozsudku, že účelem § 17 tisk. zák. jest udržovati pořádek ve věcech tiskových a zjednati záruku proti zneužívání tisku k páčání trestných činů nebo k vybízení k nim; avšak důsledek, který odvolací soud z toho činí pro použitelnost ustanovení §§ 9 a 17 tisk. zák., není správný, neboť okolnost, že tiskopisy ty nebyly zabaveny, znamená jen, že úřady tiskové censury neshledaly v jich obsahu skutkové podstaty činů podle trestních zákonů stíhatelných, neznamená však nic pro otázku, zda tiskopisy ty požívají výhody druhého odstavce § 9 tisk. zák.; výhody té jsou účastny jen tiskopisy sloužící p o u z e potřebám tamže uvedeným, a to bez ohledu na to, zakládá-li jich obsah skutkovou podstatu trestného činu a zdali proto tiskopis byl, či nebyl,

pokud se týče mohl či nemohl býti zabaven. Bylo proto podle §§ 33, 479 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4416.

Kontrolní lékař okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. května 1932, Zm I 919/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 25. září 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., spáchaným tím, »že dne 24. února 1931 v K. kontrolnímu lékaři okresní nemocenské pojišťovny v K. Alfredu I-ovi, tedy veřejnému úředníku, když vykonával své povolání a pro výkon tohoto povolání úmyslně na těle ublížil«. Zmateční stížnost napadá tento rozsudek důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., namítajíc, že se ustanovení § 153 tr. zák., pod něž nalézací soud skutek obžalovaného podřadil, k tomuto skutku nevztahuje, a že skutek obžalovaného měl býti při správném výkladu zákona podřazen pod ustanovení § 411 tr. zák., protože prý kontrolního lékaře okresní nemocenské pojišťovny nelze pokládati za veřejného úředníka po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. Stížnosti nelze přiznati důvodnost. Okresní nemocenské pojišťovny jsou ústavy veřejného práva; záležitosti jim zákonem ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, a to v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n. přikázané jsou záležitostmi vládními po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. To vyplývá nejen z úvahy, že citovaný zákon z roku 1924 v doslovu zmíněného zákona z roku 1928 vzešel přímo z péče státu o blaho zaměstnanců, nýbrž i z celé řady ustanovení tohoto zákona, z nichž je patrna veřejnoprávní povaha okresních nemocenských pojišťoven. Pokud jde o tato ustanovení zákona, stačí poukázati k ustanovením §§ 2 a 3 o povinném pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, dále k četným ustanovením upravujícím činnost přikázanou uvedeným zákonem politickým úřadům první stolice (§ 32 odst. 2, § 34 odst. 4, § 36 odst. 1 a 3, §§ 45, 54, 61 odst. 2, § 263 a j.), pak k ustanovení § 86, podle něhož náleží vrchní dozor nad prováděním tohoto zákona, nanejvýš nad nemocenskými pojišťovnami po rozumu tohoto zákona, tedy i nad okresními nemocenskými pojišťovnami, ministerstvu sociální péče, a k ustanovení § 255, jež ukládá i jiným úřadům státním a obecním, by pojišťovny po